

Národní strategie České Republiky

2021-2026

Schváleno radou Banky dne 15. září 2021

European Bank
for Reconstruction and Development

Obsah a glosář

OBSAH

Shrnutí	3
Česká republika - snímek EBRD (Evropská banka pro obnovu a rozvoj)	4
I. Ekonomický kontext	5
Makroekonomický kontext a výhled na strategické období	7
Klíčové výzvy přechodu	8
II. Vládní priority a zapojení zúčastněných stran	9
III. Definování priorit strategie Evropské banky pro obnovu a rozvoj pro danou zemi	10
IV. Rámec aktivit a výsledků	11
V. Mapování komplementarity mezinárodních partnerů v obchodních oblastech Evropské banky pro obnovu a rozvoj	12
VI. Rizika implementace a environmentální a sociální důsledky	13
VI. Hodnocení spolufinancování dárců	15
Příloha 1 - Politické hodnocení	

Glosář klíčových pojmů

ABI Roční obchodní investice	MEI Městská a environmentální infrastruktura
CEB Střední Evropa a Pobaltí	MFF Víceletý finanční rámec
CEE Střední a Východní Evropa	NDC Vnitrostátně stanovené příspěvky
E&S Environmentální a sociální	NPL Úvěry se selháním
COO Země působnosti	ODA Oficiální rozvojová pomoc
CSO Organizace občanské společnosti	OECD Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
DG Generální ředitelství	OSCE Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
EBRD Evropská banka pro obnovu a rozvoj	PE Soukromý vlastní kapitál
EC Evropská komise	PPP Partnerství veřejného a soukromého sektoru
EE Energetická účinnost	PR Požadavky na výkon
EIB Evropská investiční banka	PTI Dopad přechodu portfolia
EIF Evropský investiční fond	RRF Nástroj pro oživení a odolnost
ETI Očekávaný dopad přechodu	R&D Výzkum a vývoj
EU Evropská unie	SME Malé a střední podniky
FDI Přímé zahraniční investice	TC Technická spolupráce
FI Finanční instituce	TPES Celková dodávka primární energie
HDP Hrubý domácí produkt	DPH Daň z přidané hodnoty
GET Přechod na zelenou ekonomiku	VCIP Program investování rizikového kapitálu
GEFF Nástroj pro financování zelené ekonomiky	WB Světová banka
GHG Skleníkový plyn	WDI Ukazatele světového rozvoje
GVC Globální hodnotový řetězec	WEF Světové ekonomické fórum
HICP Harmonizovaný index spotřebitelských cen	
H&S Zdraví a bezpečnost	
HR Lidské zdroje	
ICA Průmysl, obchod a zemědělství	
ICT Informační a komunikační technologie	
IFI Mezinárodní finanční instituce	
ILO Mezinárodní organizace práce	
IPO Primární veřejná nabídka akcií	
LFS Průzkum pracovních sil	

Překlady původního textu dokumentu poskytuje EBRD pouze pro pohodlí čtenáře. Přestože EBRD věnovala přiměřenou péči zajištění pravosti překladu, EBRD nezaručuje ani nepotvrzuje přesnost překladu. Spoléhání se na jakýkoli takový překlad je na vlastní riziko čtenáře. Za žádných okolností nenese EBRD, její zaměstnanci nebo zástupci vůči čtenáři ani nikomu jinému odpovědnost za nepřesnosti, chyby, opomenutí, vymazání, vadu a / nebo jakoukoli změnu jakéhokoli obsahu překladu, bez ohledu na příčinu, nebo za jakékoli škody z toho vyplývající. V případě rozporu nebo rozporu mezi anglickou a přeloženou verzí má přednost anglická verze.

Česká republika je zavázána uplatňovat zásady demokracie více stran, pluralismu a tržní ekonomiky v souladu s článkem 1 Dohody o založení Banky. Stále je však třeba čelit určitým výzvám v oblasti ochrany menšin a boje proti korupci.

Česká ekonomika se nachází uprostřed hluboké recese, způsobené bezprecedentním šokem z pandemie nemoci Covid-19. Česká ekonomika rostla v letech 2015-2019 velmi silně, ale HDP v roce 2020 kleslo meziročně předběžně o 5,6 procenta. Jedná se o jeden z nejhorších poklesů HDP mezi všemi zeměmi EU, kde působí EBRD. Zatímco veřejný dluh v roce 2020 prudce vzrostl, míra nezaměstnanosti zůstala díky fiskálním stimulačním opatřením na relativně nízké úrovni a stále zůstává jednou z nejnižších v zemích EU, kde působí EBRD; zotavení bude vyžadovat značné investice a restrukturalizační snahy.

V souladu se svojí hladinou příjmu je Česká republika v přechodových reformách pokročilejší než jiné země působnosti EBRD, i když je stále třeba vyřešit některé nedostatky v rámci přechodu. Zejména ekologický přechod představuje významnou výzvu. Emise skleníkových plynů na obyvatele v České republice patří k nejvyšším v EU a emise z bytového a dopravního sektoru jsou nad hodnotami srovnatelných zemí CEB. Covidová krize by mohla ještě více zbrzdit nezbytné reformy a významně oddálit investice potřebné k řešení nedostatků v zelené ekonomice, což by ohrozilo plnění mezinárodních závazků země. České kapitálové trhy jsou navíc nedostatečně rozvinuté; lepší přístup k alternativním zdrojům financování posílí ekonomickou odolnost, podpoří širší růst produktivity a rozšíří dostupné zdroje financování na podporu oživení ekonomiky.

Vzhledem k závažnosti krize způsobené rozšířením nemoci Covid-19 v této zemi je účelem našeho závazku podpora udržitelného a inkluzivního zotavení z krize. Cílené, na výsledky zaměřené a časově omezené opětovné zapojení ze strany EBRD v České republice poskytne hmotnou podporu s důrazem na zbývající mezery v přechodu a na soukromý sektor. EBRD přispěje svými jedinečnými dovednostmi, znalostmi a produkty, aby pomohla restartovat českou ekonomiku. Banka se zaměří na mezery ve financování poskytovaném EU, přičemž zajistí komplementaritu se svými orgány pro obnovu a odolnost (zejména se zaměřením na projekty ve veřejném sektoru), kterými jsou Evropská Investiční Banka a další aktéři, a to zejména na ty produkty, které představují obzvláště silné stránky nabídky Banky, jako je kapitálový obchod, transakce na kapitálových trzích a strukturované finance. Banka poskytne vládě přidanou hodnotu prostřednictvím svých odborných znalostí a pomůže jí dosáhnout jejích reformních priorit. Banka bude v rámci přechodu nejvíce přispívat k ekologické a odolnostní oblasti, zejména ve vztahu k přizpůsobování klimatické změně a závazkům plynoucím z Pařížské dohody. Banka se rovněž zaměří na spolupráci s českými protějšky, aby pomohla ostatním, méně rozvinutým zemím v působnosti Banky, v jejich přechodovém procesu, mimo jiné prostřednictvím regionálních projektů a přeshraničních investic a sdílení znalostí.

Doba pro opětovné zapojení Banky je maximálně 5 let od data schválení Bankovní radou, s následnou kontrolou zotavování země a angažovanosti banky po třech letech. Taková kontrola určí konkrétní odvětví, dílčí sektory nebo produkty, u nichž je nepravděpodobné, že by angažovanost Banky v reakci na budoucí krizi mohla být v budoucnu produktivní, a poskytne doporučení od vedení Banky ohledně možných úprav s cílem omezit rozsah práce Banky na zbývající dva roky spolupráce, o čemž rozhodne správní rada Banky.

V souladu s tím bude Banka v České republice během dočasného opětovného zapojení v letech 2021-2026 usilovat o následující prioritu:

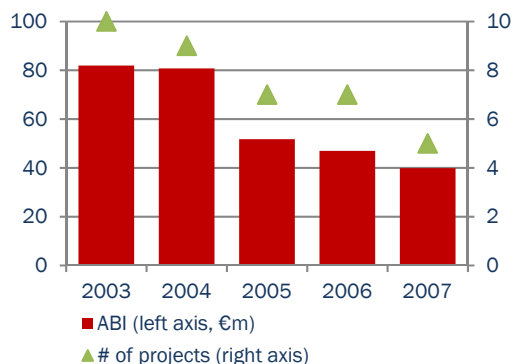
- *Podpora zeleného a inkluzivního ekonomického zotavení z důsledků krize způsobené nemocí Covid-19.*

Česká republika - snímek EBRD

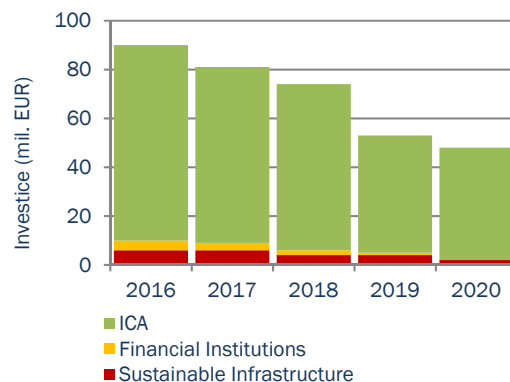
Investiční aktivity EBRD v zemi (ke konci roku 2020)

Portfolio	48 mil. €	Aktivní projekty	15
Akciový podíl	99 %	Provozní aktiva	39 mil. €
Soukromé podíly ¹	100 %	Čisté kumulativní investice	1 201 mil. EUR

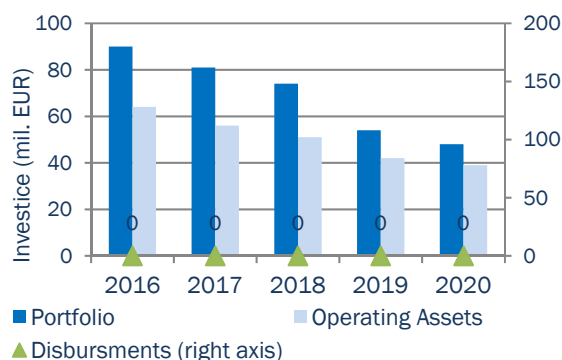
Roční obchodní investice (ABI) a Operace

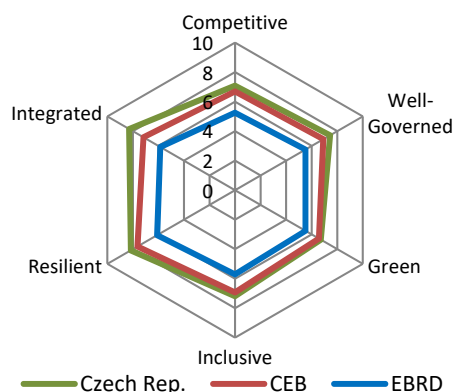
Složení portfolia

Dynamika portfolia

Přechodové nedostatky ²

Kontextové údaje o zemi

	Česká republika	Porovnatelné země
Počet obyvatel (v milionech) ³ (2020)	10,7	Maďarsko (9,77), Slovensko (5,46).
HDP na obyvatele (PPP - Parita kupní síly, USD - Americké dolary) ⁴ (2019)	43004	Maďarsko (33 950), Slovensko (32 545)
Globální index konkurenceschopnosti (WEF) (2019) (ze 141 ekonomik)	32	Maďarsko (47), Slovensko (42)
Nezaměstnanost (v %, 15-64) ⁵ (2020)	2,6	Maďarsko (4,3), Slovensko (6,8)
Nezaměstnanost mladých lidí (% VŠPS - výběrové šetření pracovních sil) ⁵ (2020)	8,0	Maďarsko (12,8), Slovensko (19,4)
Účast žen na pracovní síle (% VŠPS, 25-54) ⁵ (2020)	81,1	Maďarsko (79,1), Slovensko (79,3)
Energetická náročnost (TES / 10 '2015 USD) ⁶ (2019)	0,2	Maďarsko (0,18), Slovensko (0,17)
Intenzita emisí / HDP (kgCO2 / 2015 USD) ⁶ (2019)	0,45	Maďarsko (0,31), Slovensko (0,29)

¹ Kumulativní bankovní investice: 5letý klouzavý základ portfolia.

² Srov. Zpráva o přechodu EBRD za období 2017-2018. ³ Národní statistické úřady. ⁴ Světová banka WDI. ⁵ Mezinárodní organizace práce. ⁶ GSM.

2. Ekonomický kontext

2.1 Makroekonomický kontext a výhled na strategické období

Česká republika - hlavní makroekonomické ukazatele						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Růst HDP (meziročně%)	5.4	2.5	5.2	3.2	2.3	-5.6
Inflace měřená Harmonizovaným indexem spotřebitelských cen (HICP) (průměrné %)	0.3	0.6	2.4	2.0	2.6	3.3
Saldo veřejných financí (% HDP)	-0.6	0.7	1.5	0.9	0.3	-6.2
Aktuální zůstatek (% HDP)	0.4	1.8	1.5	0.4	0.3	3.6
Čisté přímé zahraniční investice (% HDP)	0.9	5.5	5.1	3.3	2.4	1.3
Zahraniční dluh (% HDP)	67.7	73.0	88.1	81.3	77.0	76.7
Hrubé rezervy (% HDP)	34.3	43.7	67.7	57.3	59.6	63.4
Hrubý vládní dluh(% HDP)	39.7	36.6	34.2	32.1	30.3	38.1
Nezaměstnanost (% , 15-64)	5.1	4.0	2.9	2.3	2.1	2.6
Nominální HDP v EUR (mld.)	169.6	177.4	194.1	210.9	224.0	213.7

Česká ekonomika se nachází uprostřed hluboké recese, způsobené bezprecedentním šokem z pandemie nemoci Covid-19. V předchozích čtyřech letech, před recesí v roce 2020, rostla česká ekonomika velmi silně. I přes svou silnou makroekonomickou pozici HDP v roce 2020 meziročně pokleslo o 5,6 %, což lze považovat v posledních 25 letech za ojedinělý případ. Pokles HDP je srovnatelný s průměrem EU v roce 2020, je však horší než ve všech zemích působnosti EBRD v EU, s výjimkou Chorvatska a Řecka, jakožto zemí závislých na turismu. Jiné signály, včetně stability měny, fiskální nebo finanční stability, nejsou daleko od krizových úrovní.

Před pandemií nemoci Covid-19 si ekonomika od roku 2014 vedla dobře. Po opuštění EBRD v roce 2007, měla česká ekonomika, v důsledku finanční krize v roce 2009, problémy s růstem HDP průměrně o 1 % do roku 2013. Od roku 2014 vedla hospodářský růst silná domácí poptávka podporovaná vysokým růstem mezd na omezeném trhu práce. Využití kapacit se ve skutečnosti výrazně zvýšilo a zároveň míra nezaměstnanosti klesla od roku 2018 na rekordní 2 procenta, což je nejnižší hodnota v EU. Se zvyšujícím se příjmem na obyvatele vzrostl příjem na obyvatele v České Republice ve srovnání s průměrem EU-27 z 86 procent v roce 2013 na 93 procent v roce 2019, což je více než má nejbohatší země v působnosti EBRD, kterou je Slovinsko s 89 procenty.

Průmysl a vývoz, obvykle polehčující faktor, nedokázaly v roce 2020 utlumit recesi. Problémové automobilové odvětví bylo v roce 2020 jedním z klíčových sektorů, jelikož závažnost a délka vládních opatření proti nemoci Covid-19 výrazně ovlivnila domácí poptávku. Přesto se trhu práce dařilo celkem dobře, nezaměstnanost mezi únorem 2020 a dubnem 2021 vzrostla z 1,8 na 3,4 procenta. Na počátku roku 2021 zůstává kvalita aktiv silná, i přes zpomalení úvěrů, s výjimkou úvěrů na bydlení. Stejně jako jinde v regionu se zvyšuje inflace a opětovné zavedení cyklické kapitálové rezervy centrální bankou znamená postupné ukončení režimu přímé reakce na krizi měnové politiky. Růst HDP v 1. čtvrtletí 2021 dosáhl -2,1 % meziročně, výrazně pod údajem z roku 2019, což naznačuje pomalejší zotavování, než u srovnatelných zemí CEB.

Před krizí Covid-19 vypadaly veřejné finance velmi solidně. V posledních letech byly zaznamenány fiskální přebytky v důsledku rostoucích fiskálních příjmů, zatímco veřejný dluh se na konci roku 2019 mírně snížil na třetí nejnižší v EU, a to na úrovni 30 procent HDP. To vytvořilo dostatečný prostor pro to, aby fiskální politika reagovala Covidovou krizí, a tento prostor byl potom snadno využit. Česká fiskální rada poukazuje na to, že snížení daně z příjmu v kombinaci s dlouhodobějšími trendy stárnutí obyvatelstva způsobí rostoucí dluh, dosahující 55 % HDP v roce 2024, který je sice ve srovnání s průměrem EU nízký, ale historicky na české standardy vysoký.

2. Ekonomický kontext

2.2. Klíčové přechodové výzvy

Konkurenční (7,08)

- Krise zasáhla malé a střední podniky, což by potenciálně mohlo prohloubit propast u větších, mezinárodně propojených firem.**
- Produktivita práce stále zaostává za průměrem EU,** přičemž tento rozdíl v roce 2019 činil přibližně 23 procent. Růst produktivity je od roku 2010 mírně pod průměrem zemí střední Evropy a pobaltí, ale vyšší než na Slovensku a v Maďarsku.
- I přes vysokou ekonomickou komplexitu zaostávají malé a střední podniky za velkými firmami.** Skoro 60 procent hrubého vývozu je integrováno do globálních hodnotových řetězců (GVCs), ale čisté zisky z účasti GVC jsou nižší, než je průměr EU. Důvodem je nepříznivé umístění malých českých firem v globálních hodnotových řetězcích. Zahraniční nadnárodní společnosti jako takové představují zhruba 40 procent soukromých výdajů na výzkum a vývoj, to je více než téměř ve všech zemích OECD, což dokazuje omezenou inovativní schopnost domácí ekonomiky.
- Navzdory své vynikající celkové konkurenceschopnosti existují určité nedostatky související s podnikatelským prostředím.** Česká republika zaostává za regionálními kolegy v přístupnosti zakládání podniků a vydávání stavebních povolení. Vládní dotace, vyčíslené jako podíl na HDP, jsou také vyšší než u srovnatelných zemí, což by mohlo vysvětlovat zaostávající index politiky hospodářské soutěže.

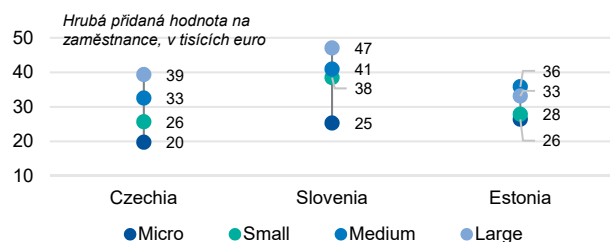
Dobré řízení (7,44)

- Krise Covid-19 prokázala důležitost moderních a dostupných služeb e-governmentu.**
- Zatímco správa je obecně lepší než kdekoli jinde v regionu CEB, zátěž vládních opatření a účinnosti vlády by se mohla zlepšit.** Zejména regulační zátěž je vyšší než u ostatních zemí v regionu. Podle OECD a EC fragmentace veřejné správy na lokální úrovni zvyšuje neefektivitu vlády a regionální nerovnost. Účast elektronické veřejné správy zaostává dokonce i za průměrem EBRD, což je během pandemie obzvláště problematické.
- I přes zdravé veřejné finance by daňová politika mohla více napomáhat růstu.** Pro český daňový systém je charakteristická vysoká daň z práce, přičemž daňový klín je vyšší než průměr zemí OECD, a to zejména díky většímu sociálnímu příspěvku zaměstnavatele. Přímé daně jsou výrazně pod průměrem EU jakožto podíl na HDP (8,8 procenta ve srovnání s 13,4 procenty), zatímco daně z příjmů právnických osob tvoří větší podíl. Na druhou stranu, méně omezující daně, jako jsou daně z nemovitostí a ekologické daně, jsou podle standardů OECD nižší. Odhadovaná mezera DPH zůstává vyšší než u některých srovnatelných zemí.

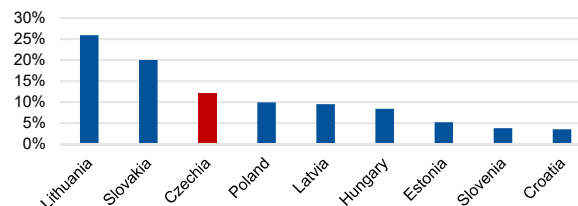
Ekologická (6,71)

- Ekologická transformace se stala ústředním tématem postpandemické obnovy a Česká Republika bude do budoucna čelit stále větším výzvám.**
- Emise skleníkových plynů na obyvatele v České republice patří k nejvyšším v EU.** Do jisté míry to souvisí s vysokým podílem průmyslu, nicméně emise v rezidenčním a dopravním sektoru jsou také nad srovnatelnými zeměmi v CEB.
- Uhlíková náročnost české energetiky je téměř dvojnásobná oproti EU,** téměř 50 % elektřiny a 75 % vytápění v České Republice pochází z uhlí. Průmyslová a zemědělská odvětví jsou energeticky náročnější než u většiny zemí v regionu.
- Česká energetika se stále opírá o provozování hnědouhelných dolů a obnovitelné zdroje energie mají relativně malý podíl na dodávce energie.** Přechod těžebních regionů k zelenější ekonomice bude do budoucna vyžadovat další podporu.
- Úplný právní a institucionální rámec pro podporu obnovitelné energie zůstává nedokončený.** Zrušení režimů podpory pro energii z obnovitelných zdrojů v roce 2014 vedlo k přetrvávajícím následkům pro trh.

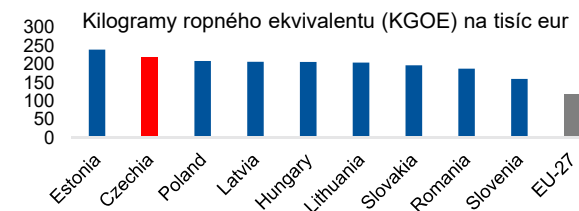
Rozdíl v produktivitě práce mezi malými a středními podniky a velkými firmami je v České republice větší ve srovnání s ostatními zeměmi v regionu

Mezera v DPH byla v roce 2018 nezanedbatelná.

Celková energetická náročnost zůstává výrazně nad průměrem EU

2. Ekonomický kontext

2.2 Klíčové přechodové výzvy

Inkluzivní (7,19)

- Krise způsobená nemocí Covid-19 krátkodobě ovlivnila trh práce a prohloubila sociální a regionální rozdíly. Zrychlení digitální transformace ovlivní zejména konkurenceschopnost starších pracovníků.**
- Nedostatek pracovních sil do budoucna ovlivní konvergenci.** Stárnutí populace bude vyžadovat řešení rozdílů v zaměstnanosti znevýhodněných skupin, což je proces, kterému napomáhá zpřísnění pracovních trhů.
- Rozdíl v zaměstnanosti zůstává relativně vysoký.** V roce 2019 činil rozdíl mezi mírou zaměstnanosti mužů a žen 15 procentních bodů, což je výrazně nad průměrem EU, který je 11,7 procentních bodů. Matky dětí zůstávají dlouho neaktivní, částečně kvůli velkým dětským přídávkám a nedostatečnému počtu organizací starajících se o děti.
- Ženy v manažerských rolích jsou v České republice méně zastoupeny ve srovnání s průměrem EBRD.** Vláda znovu rozšířila otcovskou dovolenou, přístup k péči o děti a flexibilitu práce. Ženy zastávají 27 % manažerských pozic, což je pod průměrem jak OECD (33 %), tak Polska (43 %).
- Česká republika je jednou z mála zemí OECD, kde v posledních desetiletích vzrostla pouze zaměstnanost vysoce kvalifikovaných pracovníků,** a proto bude mít zajištění odpovídajících dovedností zásadní význam, a to i s ohledem na trend automatizace ve výrobě. Pandemie zrychluje digitální transformaci, což zhorší konkurenceschopnost starších pracovníků, kteří mají obvykle slabší dovednosti v oblasti IKT.
- Romská populace by měla být podporována, aby se mohla lépe integrovat do trhu práce.**

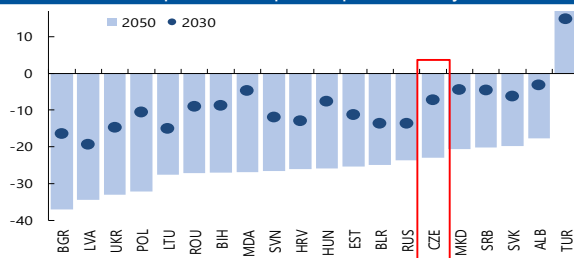
Odolnostní (8,16)

- Relativně malé kapitálové trhy by mohly odrazit růst inovativních firem ve fázi zotavení.**
- Hloubka kapitálových trhů v poměru k HDP je v České republice ve srovnání s průměrem EU nízká (41 procent), ale vyšší než v zemích střední a východní Evropy** (Polsko, Maďarsko a Slovensko). K podpoře odolnosti a širšího růstu produktivity je nutný rozvoj na straně nabídky (nástroje a likvidita) a na straně poptávky (základna institucionálních investorů). Soukromý sektor stále spoléhá převážně na půjčky komerčních bank, zatímco financování prostřednictvím cenných papírů prakticky neexistuje.
- Širší využívání alternativních zdrojů financování, včetně dlužních kapitálových trhů, by mohlo podporovat rozvoj společností,** zejména těch, které mají problémy se získáváním bankovních financí a většími investicemi do inovací, nehmotného majetku, ekologických možností nebo expanze do zahraničí.
- Komerční banky mají dostatečný kapitál a financování vkladů.
- Ekologické kapitálové trhy zůstávají nedostatečně rozvinuté,** i přes problémy „zelených“ dluhopisů od nefinančních podniků. Pro analýzu překážek zelených investic je zapotřebí implementovat zelenou strategii kapitálových trhů. Bankám také chybí grantové financování a kapacita pro vývoj produktů energetické účinnosti.

Integrační (8,29)

- Krise způsobená nemocí Covid-19 silně zasáhla mezinárodní obchod, klíčovou složku české ekonomiky.**
- Česká republika je jednou z nejotevřenějších ekonomik v EU,** přičemž rozhodujícím odvětvím je výroba.
- Vynikající finanční otevřenost,** ukazatelé logistické výkonnosti, nízké náklady na přeshraniční obchodování, množství obchodních dohod - to vše odráží českou závislost na obchodu.
- Dopravní systém České Republiky má stále mezery,** včetně kvality silnic a dokončení TEN-T (transevropské dopravní sítě). Dopravní síť znevýhodňuje jižní a severovýchodní části země. Investice do udržitelné mobility byly zatím spíše skromné.
- Širokopásmové pokrytí,** konkurence v poskytování mobilního internetu a ceny jsou na stejné úrovni jako u vyspělých tržních zemí stejného regionu. Nicméně vzhledem ke struktuře místních ekonomik byl rozdíl v podílu pracovních pozic u prací, které lze vykonávat na dálku v rámci regionů s největším a nejmenším potenciálem, podle OECD nejvyšší v České republice.

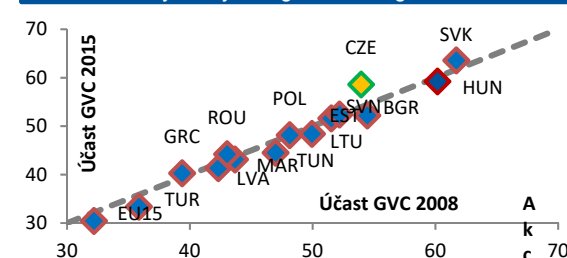
Předpokládá se pokles pracovní síly

Hloubka kapitálových trhů v poměru k HDP je nízká

53% vývozu je integrováno do globálních

3. Vládní priority a zapojení zúčastněných stran

3.1. Priority vládní reformy

Národní program reforem České republiky formuluje klíčová opatření v oblasti hospodářské a sociální politiky na podporu prosperity a udržitelného růstu.

Reakce na pandemii nemoci COVID-19: Ve snaze podpořit ekonomiku a minimalizovat sociální dopady pandemie zavedla vláda různé fiskální stimulační kompenzace, včetně podpory podnikatelů a zaměstnanců, odečtů z daní, půjček a záruk pro společnosti zasažené nemocí, půjčkových prázdnin, finanční podpory pro odvětví cestovního ruchu.

Klimatická změna: V souladu s cíli EU v oblasti klimatu se Česká republika zavázala dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050 prostřednictvím cílů stanovených ve výrobě obnovitelné energie a zvyšování energetické účinnosti.

Rozvoj kapitálového trhu: Využívat příležitosti ke zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky skrze posilování trhu s podnikovými dluhopisy a podporou investorů typu „business angel“.

Digitalizace: Program Digitální Česko je souborem strategií k vytvoření podmínek pro dlouhodobou prosperitu země v digitální revoluci. Tento program zahrnuje pokrok v oblasti elektronické identifikace, digitální veřejné správy a elektronické veřejné správy, podpora elektronického bankovníctví a zřízení center pro digitální inovace za účelem šíření znalostí a dovedností.

Inovace: Inovační strategie České republiky 2019–2030 definuje vládní politiku a stanovuje strategický rámec pro všechny aspekty výzkumu, vývoje a inovací v zemi. Prvotní části této strategie zahrnují debyrokratizaci výzkumu, podporu inovativních začínajících technologicky vyspělých podniků (startu-upů), daňové odpočty pro výzkum a vývoj, digitalizaci stavebnictví.

Podnikatelské prostředí: Dlouhodobou prioritou České republiky pro její vnitřní trh je dokončení konceptu volného trhu v sektoru služeb, ve spolupráci s dalšími státy EU. Další opatření jsou zaměřena na snížení administrativní zátěže pro podnikatele, zjednodušený daňový systém a podporu malých a středních podniků.

Daňová politika: Prioritou vlády je transparentní daňové prostředí, které minimalizuje zkresení, což vede ke snížení administrativní zátěže při výběru daní, digitalizaci a ochrany zdraví prostřednictvím daňové politiky.

Pracovní trh: Aktivní politika zaměstnanosti, zprostředkování zaměstnání a podpora zdravotně postižených na trhu práce jsou prvními opatřeními ve strategickém rámci politiky zaměstnanosti do roku 2030. Další úsilí se zaměřuje na zmenšení rozdílů v platech žen a mužů a podporu účasti žen na trhu práce.

3.2. Oblasti reformy EBRD obecně odpovídá úřadům

- Český plán obnovy a odolnosti se zaměřuje na ekologickou proměnu, digitalizaci a inkluzi, a je tedy úzce sladěn se strategickým kapitálovým rámcem Banky.
- Rozvoj kapitálového trhu je sdílenou prioritou. EBRD bude spolupracovat s Českou národní bankou a ministerstvem financí na vývoji a investování do nových (zelených) finančních nástrojů.
- Vzhledem k dopadu pandemie na českou ekonomiku bude Banka poskytovat podporu na udržitelnou a inkluzivní obnovu soukromého sektoru se zaměřením na inovace, včetně inovativních finančních produktů a také na podporu digitalizace ekonomiky a příslušných zlepšení dovedností.
- Banka podpoří ekologický přechod prostřednictvím investic do nové soukromé výroby energie z obnovitelných zdrojů, oběhového hospodářství a efektivního využívání zdrojů. Banka prozkoumá možnosti podpory poskytování zelené komunální infrastruktury soukromým sektorem, mimo jiné prostřednictvím programu Zelená města EBRD.

3.3. Klíčová sdělení občanské společnosti vůči EBRD

- Organizace občanské společnosti podpořily strategickou prioritu Banky vůči České Republice, která se zaměřuje na ekonomické zotavení po krizi Covid-19. Organizace občanské společnosti se zejména domnívají, že podpora EBRD je nezbytná v oblasti podpory zelené ekonomiky, obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti a oběhového hospodářství. V tomto ohledu by EBRD měla pomoci prosazovat dlouhodobý proces a strategii dekarbonizace v České Republice, která by se měla vyhnout jakémukoli zapojení fenoménu greenwashing.
- Organizace občanské společnosti navrhly, aby financování EBRD zajistilo doplňkovost s fondy EU, které jsou v současné době pro Českou republiku k dispozici, zejména z nástroje pro obnovu a odolnost (RRF) a víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027, za cílem předejít duplikaci.
- Zástupci občanské společnosti rovněž uvítali zaměření Banky na digitalizaci, rovnost pohlaví a ekonomické začlenění. Podle organizací občanské společnosti jsou navíc v zemi dále nezbytná zlepšení v oblasti správy veřejných věcí, integrity, střetu zájmů a veřejných zakázek.

4. Definování priorit strategie EBRD pro jednotlivé země

Co je třeba změnit? (Diagnostika země)	Může to být změněno? (Politická ekonomika)	Co může udělat Banka? (Adicionalita Banky)	Strategické priority (2021-2026)	Co chceme vidět (klíčové cíle)
- Firmám, které v důsledku krize vyčerpaly kapitál, je potřeba zajistit kapitál. - Malé a střední podniky zaostávají za velkými firmami, protože české malé firmy jsou v globálních hodnotových řetězcích nepříznivě umístěny. - Nové firmy vznikající z ekonomických posunů potřebují finance, aby se jim dařilo a rostly. - Možnosti financování pro malé a střední v oblasti technologií jsou vzácné, jelikož přední fondy a podniky rizikového kapitálu mají omezené nebo žádné zkušenosti s lokálním investováním. - Kapitálové trhy jsou málo rozvinuté. - Fondy soukromého kapitálu postrádají udržitelnost, profesionální přísnost a institucionální kvalitu. - Emise skleníkových plynů na obyvatele patří k nejvyšším v EU. - Uhlíková náročnost české energetiky je téměř dvojnásobná oproti průměru EU, téměř 50 % elektřiny a 75 % vytápění v zemi se vyrábí z uhlí. Aby byl průmysl s vysokým podílem uhlíku udržitelný, musí dekarbonizovat. - Komerčním bankám chybí grantové financování a kapacita nezbytná pro vývoj produktů energetické účinnosti.	- Poskytování soukromého kapitálu a nové alternativní financování, mimo jiné prostřednictvím místních kapitálových trhů, s cílem pokračovat v projektech/inovacích, které v důsledku krize Covid-19 ztratily na síle. - Závazek v souladu s NDC Evropské Unie snížit emise skleníkových plynů a ukončit provozování hnědouhelných elektráren. - Ekologické a digitální investice jsou prioritou jak pro vládu, tak v rámci nástroje EU pro obnovu a odolnost a budoucího víceletého finančního rámce (MFF).	- Příslušné nástroje politického poradenství pro rozvoj kapitálového trhu, včetně zkušeností s úspěšným zaváděním inovativních finančních produktů v regionu. - Investiční program rizikového kapitálu je důležitým nástrojem k financování inovativních malých a středních podniků zaměřujících se na technologie. - Silné záznamy o investování do rychle rostoucích podniků prostřednictvím fondů soukromého kapitálu. - Pětiletá strategie Banky (Strategický kapitálový rámec) identifikuje podporu zeleného přechodu a digitální transformace jako klíčové institucionální cíle. - Zkušenosti s podporou a rozvojem obnovitelných zdrojů v regionu prostřednictvím investičního a politického poradenství. - Vyhrazený tým EBRD, který bude podporovat postupné vyřazování uhlí v rámci iniciativy Just Transition. - Institucionální znalosti sloužící k vyplnění mezer na trhu založeném na financování infrastruktury soukromého sektoru a investic PPP, zejména prostřednictvím programu Zelená města (Green Cities) od EBRD. - Efektivní nástroje v rámci financování zelené ekonomiky na podporu podniků a majitelů domů v investicích do zelených technologií.	Podpora hospodářského oživení po krizi Covid-19	Diverzifikovat a prohloubit finanční zdroje pro zotavení Podpora ekologického zotavení

5. Rámec aktivit a výsledků

European Bank
for Reconstruction and Development

Priorita: Podpora zeleného a inkluzivního ekonomického oživení po krizi způsobené nemocí Covid-19

Klíčové cíle	Aktivity	Indikátory Výsledky
Diverzifikovat a prohloubit finanční zdroje pro zotavení	- Poskytovat přímou nebo nepřímou kapitálovou podporu českým společnostem. Podporovat expanzi do dalších zemí v nichž působí EBRD. Podporovat vylepšení správy a řízení společností a rovné příležitosti, včetně lepšího zastoupení žen v radách společností. Podporovat regionální projekty, které zlepšují obchod a přímé zahraniční investice, a prohlubovat regionální hodnotové řetězce. - Podporovat inovativní a rychle rostoucí malé a střední podniky, mimo jiné prostřednictvím fondů rizikového kapitálu, fondů soukromého kapitálu a programu VCIP. Politická angažovanost za účelem posílení regulačního rámce pro digitalizaci. - Podporovat rozvoj alternativních zdrojů financování, mimo jiné prostřednictvím investičních fondů, poradenství, rozvoje kapitálového trhu a poskytování prvotních investic, zavádění inovativních produktů nebo nástrojů financování. - Spolupracovat s příslušnými protistranami na stanovení rámce na podporu rozvoje trhů ekologického kapitálu a financování, pro usnadnění následných investic. - Propagovat inovace skrze podporu podniků zavádějících nové technologie, včetně investic nebo infrastrukturních fondů. - Podporovat společnosti při přístupu na místní kapitálový trh, mimo jiné prostřednictvím investic a poradenství při přípravě na první vstoupení na burzu (IPO).	- Zavedení nových, či upravení existujících, nástrojů, aby podporovaly odolnost a zotavení po pandemii nemoci Covid-19. - Právní nebo regulační reforma (ohledně rozvoje na kapitálovém trhu) - Objem transakcí na kapitálovém trhu usnadněn
Podpora ekologického zotavení	- Investovat do zlepšení energetické účinnosti vybraných podniků prostřednictvím přímého financování, investičních fondů (včetně soukromého kapitálu, rizikového kapitálu, infrastrukturních fondů) a dalších finančních zprostředkovatelů s cílem zlepšit jejich odolnost během fáze zotavení. Zvážení zavedení nástroje GEFF na podporu podniků a majitelů domů investujících do zelených technologií. - V souladu s Pařížskou dohodou poskytovat finanční a politické poradenství na podporu rozšiřování výroby energie z obnovitelných zdrojů vedeného soukromým sektorem a rozvoje efektivnější a pružnější síťové infrastruktury pro ekologickou obnovu, mimo jiné prostřednictvím investic usnadněných regulačním rámcem, který by měl být vylepšen. - Podpořit Českou republiku, aby včas dosáhla svých národně stanovených příspěvků, a to prostřednictvím financování investic s velkým dopadem do soukromého sektoru, které snižují nebo předcházejí emisím skleníkových plynů. - Prozkoumání příležitosti k podpoře role soukromého sektoru v iniciativě Just Transition v zemi pro zelenou a inkluzivní obnovu. - Hledat příležitosti k vyplnění mezery v tržním financování infrastruktury soukromého sektoru a partnerství veřejného a soukromého sektoru se zaměřením na investice v oblasti životního prostředí a energetické účinnosti. - Podporovat investice do zelené a udržitelné městské infrastruktury prostřednictvím financování a zapojení politiky v rámci programu Zelená města od EBRD.	- Snížení / zabránění emisí CO₂e (tuny / rok) - Instalovaná kapacita obnovitelné energie (MW)

Ukazatel dopadu: Index ekonomické složitosti (Harvard CID);
Energetická náročnost TPES / GDP (IEA, výchozí);
Akciová tržní kapitalizace (WDI, základní úroveň)

PUBLIC

Odolná

Ekologická

Konkurenční

11

6. Mapování komplementarity mezinárodních partnerů v obchodních oblastech EBRD

European Bank
for Reconstruction and Development

OBLASTI PODNIKÁNÍ EBRD														
		Sektory									Průřezová témata			
		Průmysl, obchod a zemědělství					Udržitelná infrastruktura		Finanční instituce		Strategické iniciativy			
Orientační roční investice / granty (Mil. EUR, průměr 2016–2020, pokud není uvedeno jinak)		Zemědělství	IKT	Výroba a služby	Přírodní zdroje	Majetek a cestovní ruch	Energie	Infrastruktura	Bankovníctví	Nebankové finanční instituce	Zelená ekonomika	Zahrnutí a pohlaví	Místní měna a kapitálové trhy	Malý podnik
EU (ESIF) *	3 457													
EIB	825													
Česká exportní banka (CEB)	227													
EIF	165													

K

Oblast významných investic

č

P

Oblast významné politické angažovanosti

Zaměření hlavně na soukromý sektor

Zaměření hlavně na veřejný sektor

Potenciální oblasti Spolupráce

Ekologická

Spolupráce s EU na přechodu zelené ekonomiky vedoucí ke splnění cílů EU v oblasti klimatu.

Potenciální spolufinancování udržitelných zelených projektů, včetně zelených dluhopisů, s EIB.

Odolnostní:

Využití prostředků EU RRF na podporu investic do zelené a digitální infrastruktury.

Konkurenční:

Selektivní možnosti spolufinancování s EIB a spolufinancování kapitálových fondů s EIF.

Dobré řízení:

Poskytovat politické poradenství pomocí reformní podpory generálního ředitelství EU.

Poznámka: Mapování aktivit IFI na základě veřejně dostupných informací.

Významné investice IFI definované jako projekty přesahující 5 % ročních investic a podepsané od **RUŠSKÉ**

* Na základě evropských strukturálních a investičních fondů přidělených během rozpočtového období 2014–2020. ** Rada Rozvojové banky Evropy

7. Rizika implementace

Rizika pro implementaci strategie Pravděpodobnost ÚČINEK:

Přetrvávání krize COVID-19 zaměstnávalo vládní kapacity, a tím snižovalo prioritu provádění reforem.		
Přliv významných fondů v rámci RRF a MFF a likvidního domácího bankovního sektoru snižuje finanční adicionalitu investic EBRD		
Místní odpor ke zvýšení podílu obnovitelných zdrojů ve skladbě zdrojů energie a provedení odpovídající regulace		
Omezená domácí chuť po nových nástrojích kapitálového trhu		

Environmentální a sociální důsledky

Posuzování a management E&S (přírodních a sociálních) dopadů: Zajistit, aby byly přímé, nepřímé, kumulativní a přeshraniční E&S dopady projektů a souvisejících zařízení náležitě posouzeny a zmírněny v souladu s výkonnostními požadavky EBRD. Zvážit budování environmentálních a sociálních kapacit k zajištění přijetí osvědčených mezinárodních postupů.

Práce a pracovní podmínky: Zajistit, aby zásady a pracovní postupy HR byly v souladu s požadavky EBRD, zejména s ohledem na pracovní podmínky; management dodavatele; podpora rovných příležitostí, zvládnání dopadů hromadného propouštění a zároveň prevence potenciální diskriminace vůči menšinám (12 oficiálně uznaných menšin v zemi představuje 5–10 % populace), migrantům/zahraničním pracovníkům (5 % populace) a dalším zranitelným skupinám.

Účinnost zdrojů a prevence a kontrola znečištění: Podporovat iniciativy budování kapacit v příslušných odvětvích; zajistit, aby byly zváženy alternativy k identifikaci investic, které podporují soulad s normami EU a nejlepšími dostupnými technikami EU (BAT), přechod k nízkouhlíkové ekonomice, která účinně využívá zdroje (včetně rozvoje větrné a sluneční energie), posílení odolnosti vůči změně klimatu, podpora oběhové ekonomiky a propagace zelenějších a odolnějších měst.

Zdraví a bezpečnost: Asistovat ve zlepšování pracovního a komunitního zdraví a bezpečnosti v projektech.

Akvizice pozemků, nedobrovolné přesídlení a ekonomické přemístění : Zajistit, aby všechny projekty vyžadující získávání pozemků byly v souladu s požadavky Banky na kompenzaci a obnovu životy, se zvláštní pozorností věnovanou neformálním uživatelům půdy a zranitelným skupinám, jako jsou romské komunity.

Ochrana biologické rozmanitosti, zachování a udržitelné řízení živých přírodních zdrojů: Zajistit, aby se provádělo důkladné hodnocení biodiverzity projektů v citlivých lokalitách, aby se zabránilo zasahování nebo fragmentaci citlivých stanovišť a lokalit Natura 2000 a minimalizovaly se dopady na cennou biodiverzitu (pokrytí suchozemských chráněných území = 22 %) země. Prostředky technické spolupráce (TC) na zvýšení povědomí o dobrých mezinárodních postupech s veřejným i soukromým sektorem, přičemž mohou být požadováni partneři z obou sektorů.

Kulturní dědictví : Spolupracovat s klienty k zajištění vhodných hodnotících procesů k identifikaci a konzultaci s klíčovými zúčastněnými stranami za účelem ochrany hmotného a nehmotného kulturního dědictví.

Finanční zprostředkovatelé: Zajistit, aby partnerské finanční instituce měly zavedeny odpovídající kapacity E&S a postupy řízení rizik.

Zapojení zúčastněných stran: Podporovat smysluplné zapojení zúčastněných osob do spolupráce s lidmi, kterých se projekt týká, a zúčastněnými stranami, aby byla zajištěna účast skupin, které by jinak nebyly zastoupeny.

8. Hodnocení spolufinancování dárců

8.1. Posouzení potřeb země pro nové strategické období

Může být zapotřebí financování dárců na podporu ekonomického oživení po krizi Covid-19 prostřednictvím cílených investic a angažovanosti politiky, mimo jiné zahrnující:

- Poradenské služby zaměřené na růst inovace pro malé a střední podniky, včetně digitálních řešení
- Pro rozvoj kapitálového trhu jsou nutné politické reformy, včetně lepšího přístupu k dlouhodobému financování
- Technická pomoc a záruky pro místní banky, jako podpora při vývoji programů energetické účinnosti
- Technická pomoc k propagaci rozvoje obnovitelných zdrojů energie.
- Podpora ekologičtější dopravy a městské environmentální infrastruktury (MEI) prostřednictvím soukromého sektoru a investic PPP, zejména za využití programu Zelená města.

Vybrané ukazatele cenové dostupnosti

HDP na obyvatele (PPP, aktuální. \$) ¹	44 296
Země oficiální rozvojové pomoci (ODA) ²	Ne

1. Zdroj: WDI (2019 nebo poslední rok)

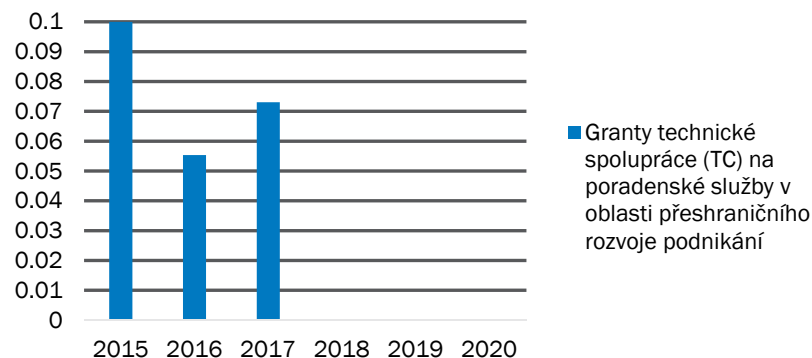
2. Zdroj: OECD (2020):

3. Údaje za rok 2015 vycházejí ze závazků technické spolupráce (TC), údaje za roky 2016–2020 vycházejí z rezerv na úrovni projektu. Rozpis podle kvality přechodu není k dispozici pro data z let 2015–2017.

8.2. Potenciální zdroje dárcovských financí

- **EU může být v České republice důležitým zdrojem financování, zejména v rámci peněz přidělených prostřednictvím evropských strukturálních a investičních fondů.** Další příležitosti k financování mohou být k dispozici také ve víceletém finančním rámci EU na období 2021–2027, který zahrnuje mimo jiné:
 - Nasazení finančních a poradenských produktů EBRD v rámci navrhovaného programu InvestEU, podpořeného z rozpočtu **InvestEU** Guarantee and Advisory Hub, zejména v oblastech udržitelného výzkumu a inovací infrastruktury a také v oblasti malých a středních podniků;
 - Potenciální spolufinancování s **Plánem EU pro obnovu a odolnost** v ekologické a digitální oblasti; včetně správy souvisejících TC a/nebo grantů pro komunální klienty nebo pro programy efektivního využívání zdrojů s finančními zprostředkovateli;
 - Financování technické podpory k posílení institucionální a správní kapacity České republiky při navrhování a provádění reforem. Včetně rozvoje finančního sektoru/kapitálových trhů prostřednictvím nástroje **technické podpory spravovaného GR REFORM**;
 - Financování iniciativ podporujících výzkum a inovace v oblastech přizpůsobení se změně klimatu, klimaticky neutrálních a inteligentních měst, jakož i podpora průlomových inovací ze strany malých a středních podniků, začínajících podniků (start-upů) a společností se střední tržní kapitalizací v rámci **HORIZON Europe**.
- Očekává se, že **Česká republika, jakožto země, která je v přechodu pokročilejší**, přispěje vlastním financováním na podporu investic a aktivit v oblasti angažování politiky.

Financování dárců 2015–2020 (mil. EUR) ⁴

Přílohy

European Bank
for Reconstruction and Development

Příloha 1 - Politické hodnocení v kontextu článku 1

Česká republika je zavázána uplatňovat zásady demokracie více stran, pluralismu a tržní ekonomiky v souladu s článkem 1 Dohody o založení Banky. Ústavní a legislativní rámec pro pluralitní parlamentní demokracii je zaveden. Rozdělení moci a kontroly a rovnováhy v politickém systému a záruky lidských práv a základních svobod jsou z velké části v souladu s mezinárodními a evropskými standardy. Média jsou pluralitní a občanská společnost funguje nezávisle. Volby se provádějí způsobem, který Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě OBSE považuje za svobodný, a v souladu s mezinárodními standardy. Česká republika je členem Evropské unie od roku 2004. Některé výzvy přetrvávají v oblasti menšin a korupce.

Svobodné volby a zastupitelská vláda

Česká republika má jasnou dělbu moci zakotvenou ve své Ústavě a má propracovaný soubor účinných kontrol a vyvážení. Je zaveden nezávislý zákonodárný sbor a stanovené postupy legislativního dohledu a jsou zavedeny institucionální, právní a finanční ujednání pro volené úředníky, aby mohli vládnout bez nedemokratických omezení.

Česká republika je parlamentní republikou, jejíž zákonodárnou moc má dvoukomorový parlament, který se skládá z 200místné Poslanecké sněmovny (dolní komora) a 81místného Senátu (horní komora). Výkonnou moc má vláda vedená předsedou vlády a schvaluje ji parlament. Prezident je volen přímo veřejností, má však převážně ceremoniální roli, i když mezi jeho pravomoci patří možnost vrátit legislativu parlamentu.

Právní rámec pro volby obecně poskytuje pevný základ pro provádění demokratických voleb, jak hodnotí Úřad OBSE a úřad pro demokratické instituce a lidská práva ODIHR. Volby jsou soutěžní a pluralistické; voliči mají široký výběr kandidátů z širokého spektra politických stran a kandidáti mohou svobodně vést kampaň. Poslední dvoje volby, volby do Poslanecké sněmovny v roce 2017 a prezidentské volby v roce 2018, byly hodnoceny pozitivně ze strany OBSE / ODIHR ¹. ODIHR však doporučil další zlepšení právního rámce s cílem rozšířit hlasovací práva pro všechny voliče se zdravotním znevýhodněním a umožnit kandidátům bez příslušnosti k stranám kandidovat. ² OBSE/ODIHR dále doporučilo volební správu, aby zvažila omezení volených funkcionářů a kandidátů v přímém působení ve volebních komisích a také otevření schůzí SEC veřejnosti. ³

Občanská společnost, média a účast

V České republice existuje nezávislá a různorodá občanská společnost, včetně řady dobrovolných sdružení, občanských skupin a sociálních hnutí. Právo zakládat odbory je zakotveno v právu a je v praxi respektováno.

Mediální prostředí v České republice je pluralitní, představuje širokou škálu politických názorů a funguje bez cenzury. Zahrnuje veřejné a soukromé vysílací společnosti. Vlastnictví médií je obecně transparentní. OBSE/ODIHR však doporučila, aby bylo možné učinit více pro posílení transparentnosti vlastnictví zákonem požadavkem, který by po mediálních společnostech vyžadoval publikování přesných údajů o vlastnictví. OBSE/ODIHR rovněž doporučuje změnit právní rámec s cílem omezit koncentraci vlastnictví médií a vzájemné vlastnictví médií, skrze rozšíření právního rámce na tištěná a online média, aby byla zajištěna pluralita médií. ⁴

V České republice existuje několik kanálů občanské a politické účasti a svoboda zakládat politické strany a politická hnutí je zakotvena v zákonech. ⁵

¹ OBSE / ODIHR: Parlamentní volby České republiky 20. – 21. Října 2017, prezidentské volby, leden 2018, zpráva o misi pro posouzení potřeb, 5. – 7. Června 2017.

² Tamtéž, s. 1.

³ OBSE / ODIHR: Parlamentní volby České republiky 20. – 21. Října 2017 Závěrečná zpráva hodnotící volby, 12. března 2018, s. 6.

⁴ OBSE / ODIHR: Parlamentní volby České republiky 20. – 21. Října 2017 Závěrečná zpráva hodnotící volby, 12. března 2018, s. 14.

⁵ Zákon o sdružování v politických stranách a politických hnutích (1991, ve znění pozdějších předpisů 2011).

Příloha 1 - Politické hodnocení v kontextu článku 1

Právní stát a přístup ke spravedlnosti

Jsou zavedeny legislativní a institucionální záruky pro nadřazenost zákona. Občané mají právo na bezplatný a spravedlivý soudní proces a nemohou být bezdůvodně zatčeni nebo zadrženi. Nezávislost soudnictví je zakotvena v Ústavě. V současné době probíhá nebo se připravuje řada reforem soudnictví, které by mohly zvýšit transparentnost a přidat výkonné moci další kontrolu.⁶

Právní a institucionální rámec pro boj proti korupci je z velké části zaveden a v posledních letech byla zahájena řada příslušných reforem. Podle semestrální zprávy Evropské komise z roku 2020 o České republice došlo v oblasti transparentnosti k určitým zlepšením, a to i pokud jde o transparentnost veřejných zakázek. Mezi nedávná protikorupční opatření patří protikorupční strategie na období 2018–2022 přijatá v prosinci 2018 a související akční plán schválený v březnu 2019. Čeká se však na chválení několika protikorupčních opatření, včetně zákona o lobbování.⁷

I přes pokrok, kterého Česká republika dosáhla v boji proti korupci, zůstává korupce nadále problémem. Podle semestrální zprávy Evropské komise z roku 2020 transparentnost vlády a kontrola korupce padají pod průměr EU.⁸ Index vnímání korupce od Transparency International v roce 2020 řadí Českou republiku na 49. místo ze 180 zemí, oproti 44. v roce 2019 a 38. v roce předchozím.⁹ V hodnotící zprávě Skupiny států proti korupci (GRECO), která spadá pod Radu Evropy, pro Českou republiku, vydané v roce 2016, se uvádí, že korupce a slabá protikorupční opatření jsou již dlouho závažným problémem veřejné politiky.¹⁰ Nejnovější průběžná zpráva o dodržování předpisů GRECO zveřejněná v roce 2020 dospěla k závěru, že současná nízká úroveň souladu s doporučeními obsaženými ve zprávě o hodnocení čtvrtého kola (Fourth Round Evaluation Report) je „globálně neuspokojivá“. ¹¹ Zpráva Evropské komise o právním státu z roku 2020 odkazuje na probíhající vyšetřování a audity, včetně významných případů, týkající se možného střetu zájmů a nesrovnalostí ve využívání fondů EU.¹²

Občanská a politická práva

Základní svobody a práva občanů jsou zakotveny v Ústavě a dodržovány v praxi. Antidiskriminační zákon z roku 2009 stanovuje rovné zacházení bez ohledu na pohlaví, rasu, věk, zdravotní postižení, víru nebo sexuální orientaci. Ústavní záruky proti obtěžování, zastrašování a mučení existují a v praxi se dodržují.

OBSE doporučuje, aby Česká republika zlepšila politickou inkluzivitu žen, zejména vytvořením iniciativ, které zajistí, aby bylo více žen zahrnuto na kandidátní listiny ve volbách, zejména na pozicích, které mají šanci na vítězství.¹³

Lidé s mentálním postižením jsou vyloučeni ze seznamu voličů v České republice, což je v rozporu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením (CRPD). Romská menšina i nadále čelí předsudkům a diskriminaci, zejména ve vzdělávání. Komisař Rady Evropy pro lidská práva předložil v roce 2020 Výboru ministrů, že v České republice jsou zapotřebí širší opatření ke zlepšení začleňování romských dětí do hlavního proudu vzdělávání.¹⁴ Podle společné zprávy Evropské komise proti rasismu a intoleranci (ECRI) a Rady Evropy, týkající se České Republiky, prokázaly české orgány ochotu přijmout opatření k lepší integraci Romů. Například vládní Agentura pro sociální začleňování poskytuje podporu obcím, které mají zájem o zlepšení situace romských obyvatel.¹⁵

⁶ Evropská komise: Zpráva o právním státu z roku 2020, kapitola o situaci v oblasti právního státu v Česku, 2020, s. 2-4.

⁷ Evropská komise: Semestrální Evropská zpráva O Česku pro rok 2020, 26. února 2020, s. 42.

⁸ Tamtéž, s. 6.

⁹ Transparency International (2020): Index vnímání korupce 2020.

¹⁰ GRECO (2016) Čtvrté kolo hodnocení (Fourth Evaluation Round): Hodnotící zpráva o předcházení korupci ve vztahu k poslancům, soudcům a státním zástupcům, s. 3.

¹¹ GRECO (2020) Zpráva Fourth Round Evaluation o shodě a dodržování pro Českou republiku, s. 14.

¹² Evropská komise: Zpráva o stavu právního státu v roce 2020, Kapitola o situaci v oblasti právního státu v Česku, 2020 s. 8.

¹³ OBSE / ODIHR: Parlamentní volby České republiky 20. – 21. října 2017, Závěrečná zpráva mise pro hodnocení voleb, 12. března 2018, s. 19.

¹⁴ Rada Evropy: Předložení pravidla 9 komisařem Rady Evropy pro lidská práva, 22. října 2020. **PUBLIC**

¹⁵ Evropská komise proti rasismu a intoleranci (ECRI)/ Rada Evropy: Zpráva ECRI o České republice (šestý monitorovací cyklus), 8. prosince 2020.